

REPRODUCCIÓ DE LES CERÀMIQUES ANDALUSINES

Gerro

Fragment de gerra

Olla

Fragment de gerra

Gerra

Olla

Ataifor

REPRODUCCIÓ DE LES CERÀMIQUES

Les rèpliques de les ceràmiques han estat realitzades al taller de ceràmica de l'Escola d'Art i Disseny durant els cursos 2007-08 i 2008-09, amb l'objectiu de traslladar els originals restaurats a un lloc segur per a la seva conservació i deixar les còpies al mateix jaciment de la Biblioteca Marcel·lí Domingo, recreant l'espai per al visitant.

El tipus de reproducció que es va efectuar interpreta l'objecte basant-se amb el mesurament i l'examen visual organolèptic, desestimant el sistema de motlle aplicat directament a la superfície de l'objecte per a extreure el negatiu, amb la intenció d'evitar qualsevol desperfecte ocasionat pel contacte i manipulació dels materials de la rèplica. Un risc que calia evitar si tenim en compte que les ceràmiques ja havien sofert un procés de conservació i restauració.

Prèviament al procés de reproducció es van realitzar estudis sobre el tipus de fang que calia emprar, l'esmalt i les decoracions tant en relleu com pintades.

PROVES DE FANG

Es van realitzar assajos en pastilles emprant dos tipus de fang el roig i el gres, en diferents percentatges segons el tipus d'objecte. De la barreja dels dos components es va obtenir un fang més o menys clar amb una textura porosa semblant als originals.

El procés de treball es va iniciar amb el pesatge dels dos fangs en estat sec. Després es van barrejar amb aigua fins obtenir una massa líquida que es va col·locar damunt d'una placa de guix, per tal

Procés de preparació del fang

Proves de textures al fang

Comparació dels resultats

d'absorbir l'excés d'aigua i poder assolir la plasticitat adequada. Les imperfeccions que apareixen en les ceràmiques andalusines es van imitar xafant i arrossegant pel damunt de la superfície la "xamota" [trossos de ceràmica cuits de diferents granulometries].

PROVES D'ESMALT

L'esmalt de coloració verda de l'ataifor es va simular amb PRO, esmalt industrial que té com principal fundent el plom, juntament amb òxid de coure. Les proves es van realitzar en pastilles fetes amb el fang seleccionat per fer la còpia, assajant al damunt diferents percentatges dels dos productes i també el gruix i la forma d'aplicació.

Proves de pigments

Aplicació de proves d'esmalt

Cuïtes de les proves

Resultats dels esmalts

DECORACIONS

Les sanefes amb decoració gravada de la safa es van aconseguir a través de dos tipus d'eines, que provant la pressió adequada damunt del fang encara tou van deixar l'empremta i fondària desitjada. Per a fer l'element floral es va construir un segell d'argila de forma cilíndrica per a poder-lo agafar, amb la forma dels deu pètals en un dels extrems. Les línies incises són el resultat de l'aplicació d'una eina de tornejador en forma de V.

Proves de la decoració estampillada

Assaig de les línies incises decoratives

Els pigments emprats en la decoració pintada de quatre de les ceràmiques van ser l'òxid de ferro i el diòxid de manganès, cercant diferents proporcions fins simular la tonalitat més propera a les mostres originals.

Un cop efectuades les proves i obtenir els resultats desitjats es va iniciar el procés de reproducció de les diferents obres amb el modelat de les formes al torn, ajustant les mides segons els models originals, (tenint en compte que la cocció ocasiona una disminució del 9 % del volum) i afegint després els elements de les nanses i aplicant les decoracions impreses.

Prenent mides de l'original

Aplicant mides a la reproducció

Després de la cuita del besucot a 900°C, es va aplicar la coberta d'esmail a l'ataifor i les línies pintades a quatre de les ceràmiques. Finalment es van coure aquests elements en una segona fornada completant-se el treball.

Procés de construcció de les obres

Col·locació d'anses

Aplicació dels motius decoratius gravats i pintats

Cocció de les ceràmiques al forn

RECURSOS D'INFORMACIÓ

CLARK, K.: *Manual del alfarero*, Ed. Blume

COLBECK, J.: *Materiales para el ceramista*, Ed. CEAC

FERNANDEZ CHITI, J.:

- *Curso práctico de cerámica*, Vol. I, II, III i IV, Ed. Condorhuasi
- *Diccionario de cerámica*, Vol. I, II i III, Ed. Condorhuasi
- *Historia de la cerámica*, Vol. I, Ed. Condorhuasi
- *Manual de esmaltes cerámicos*, Vol. I, II i III, Ed. Condorhuasi

GREBER, E.: *Tratado de cerámica*, Ed. Gustavo Gilli

HAMILTON, D.: *Alfarería y cerámica*, Ed. CEAC

LYNGGAARD, F.: *Tratado de cerámica*, Ed. Omega

LLORENS ARTIGAS, J.: *Formulario y prácticas de cerámica*, Ed. Omega

Escola d'Art i Disseny de Tortosa - Diputació de Tortosa - Imprinta Quereu SL - DL: T-1.600-2009

CR

Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny de Tortosa
Diputació de Tarragona

CR

Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny de Tortosa
Diputació de Tarragona

6
17 / SETEMBRE / 09

CERÀMIQUES ANDALUSINES

Reproducció

EAD.T

Escola d'Art i Disseny
de Tortosa

Diputació Tarragona